

Programma workshop Complexe omstandigheden

Verdieping op de MSD e-learning Complexe omstandigheden

Tijd: totaal 3 uur (bij voorkeur workshop als geheel aanbieden) = 180 min (*excl. pauze*); per onderdeel 60 minuten. De workshop bestaat uit drie onderdelen.

Acteurs: conform het voorgestelde programma zijn alleen bij het 1^e onderdeel Lastige consulten (casus) acteurs nodig bij deze workshop. Bij voorkeur twee acteurs voor de rollen patiënt en naaste

VOORAF doorgeven aan de deelnemers als voorbereiding op de workshop:

- beantwoorden de reflectievragen en deze meenemen om te bespreken.
- vooraf inleveren eigen casus over curatieve overbehandeling vs palliatief onderbehandelen, zie reflectievraag 'Waarom artsen ...kiezen' (onderdeel: 'Moet alles wat kan?')
- formuleren eigen leerpunten m.b.t. complexe omstandigheden.
- lezen [samenvatting rapport](#) 'Niet alles wat kan, hoeft. Passende zorg in de laatste levensfase' KNMG 2015

Algemene leerdoelen workshop:

- De deelnemers is in staat te reflecteren op het eigen handelen en staat open voor feedback.
- De deelnemer is in staat om de opgedane kennis, attitude en vaardigheden vanuit de groepsbesprekingen toe te passen op de eigen praktijkvoering versus te bespreken in het team of met collega's.

Onderdeel 'Arts-patiëntrelatie in zwaar weer', lastige consulten

Leerdoelen:

De deelnemer is in staat

- te reflecteren op eigen handelen bij een 'moeilijke' patiënt c.q. lastig casus
- vaardigheden toe te passen die helpen bij het omgaan met een 'moeilijke' patiënt of lastige casus

Programma **totaal 60 minuten** **aanwezig twee acteurs voor de rollen patiënt en naaste**

5 minuten

Inleiding

- Workshop bestaat uit drie onderdelen: 'Arts-patiënt relatie in zwaar weer' of lastige consulten, 'Moet alles wat kan?' en 'Verlangen naar het einde' met focus euthanasie
- Programma en verwachtingen deelnemer (inbreng leerpunten)
- Kent iedereen elkaar? Anders korte namenronde
- Link met Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland

Arts-patiëntrelatie in zwaar weer', lastige consulten

15 minuten

Vertonen filmfragment vervolgens groepsgesprek

- José, in ziekenhuisbed, samen met partner in gesprek met arts: minuut 0 – 9.57 (= gehele fragment)
- Kort nabespreken op: Wat vind je hiervan? Herkenbaar? Zou dit voor jou een lastig consult zijn?

20 minuten

Bespreken reflectievragen 'De arts in zwaar weer' en 'Wat maakt patiënten moeilijk'

- Groepsgesprek over wat zijn voor jou lastige consulten? Hoe was de relatie zorgverlener – patiënt hierbij? Wat had je bij nader inzien anders kunnen doen?
- Verschil tussen lastige consulten en moeilijke patiënten. Wat maakt patiënten moeilijk? Welke strategie zet je hierbij in?

15 minuten

Rollenspel spelen a.d.h.v. casus moeilijke patiënt

5 min

Voorbereiden rollenspel: casus lezen en plan van aanpak bedenken

10 min

Uitvoeren rollenspel

10 min

Nabespreken op: werking plan van aanpak en de empathische houding van de zorgverleners

5 minuten

Conclusie Lastige consulten

- Nabespreking verklaring arts-patiëntrelatie bij casus José

Onderdeel 'Moet alles wat kan?'

Leerdoelen:

De deelnemer is in staat te reflecteren op het eigen handelen m.b.t. passende zorgverlening in de laatste levensfase.

Programma	totaal 60 minuten	geen acteur(s)
20 minuten	Vertonen filmfragmenten vervolgens groepsgesprek <ul style="list-style-type: none">Gerard, twee filmfragmenten achter elkaar vertonen, de gehele fragmenten<ol style="list-style-type: none">Gerard in gesprek met zorgverleners over succesvolle behandeling: minuut 0 – 2.30Gerard tijd later in gesprek met arts over nieuwe chemo: minuut 0 -2.31Nabespreken met korte reactie: welk dilemma speelt zich hier af volgens jou?	
35 minuten	Bespreken reflectievraag 'Waarom ... kiezen en discussie over een eigen casus curatieve overbehandeling vs palliatief onderbehandelen'	
10 min	De deelnemer analyseert zijn eigen casus op een aantal punten, waaronder: <ul style="list-style-type: none">Welke overbehandeling vs onderbehandeling heeft plaatsgevonden? Hoe is dit ontstaan?Hoe stond de patiënt hier in? Hoe verliep de communicatie met patiënt en naasten?Hoe zie je je handelen achteraf gezien? Wat zou je nu anders doen?	
25 min	Groepsgesprek eigen casus en discussie over passende zorgverlening in de laatste levensfase: <ul style="list-style-type: none">Handelde je zoals je kon/wilde?Hoe denken anderen over deze situatie?Moet je als zorgverlener altijd meegaan met de wens van de patiënt?Wanneer is het voor jou zinloos handelen?	
Reserve: stellingen over passende zorgverlening in de laatste levensfase indien aspecten onbesproken zijn gebleven.		

Onderdeel 'Verlangen naar het einde' met focus euthanasie

Leerdoelen:

De deelnemer is in staat te reflecteren op zijn eigen handelen bij gesprekken over het naderende einde.

De deelnemer kan een euthanasieverzoek beoordelen en zijn handelen bespreken met andere zorgverleners.

Programma	totaal 60 minuten	geen acteur(s)
5 minuten	Inleiding vertonen filmfragmenten <p>Henk, vier filmfragmenten achter elkaar vertonen</p> <p>Afdelingsvisite bespreking euthanasievraag Henk: minuut 0 – 1.42 (= 1^e deel van fragment)</p> <p>Henk en zijn vrouw gesprek met arts menswaardig sterven: minuut 0 – 4.57 (=gehele fragment)</p> <p>Henk vertelt over zijn wilsverklaring: minuut 0.55 – 1.44 (start halverwege tot einde fragment)</p> <p>Oordeel toetsingscommissie euthanasie zorgvuldig handelen: minuut 0 – 1.54 (=gehele fragment)</p>	
15 minuten	Bespreken reflectievraag onderdeel 'Lastige vragen' <ul style="list-style-type: none">Groepsgesprek over de vragen: Bent u voldoende toegerust om dergelijke gesprekken aan te gaan? Wat gaat goed, wat mist er nog of zou beter kunnen? Wie neemt het initiatief tot dergelijk gesprek? En op welk moment?	
20 minuten	Bespreken in subgroepen casus Euthanasieverzoek <ul style="list-style-type: none">In subgroepen discussiëren over de casus: hoe te handelen, welke stappen zijn nodig.Kernpunten uit discussie op een flap zetten en presenteren voor de groep.	
12 minuten	Presenteren kernpunten voor de groep	
3 minuten	Vertonen filmfragment nazorggesprek <ul style="list-style-type: none">Nazorggesprek op poli met de vrouw van Henk: minuut 0 – 2.54 (=gehele fragment)	
5 minuten	Afsluiting workshop <p>Korte evaluatie ronde met: Welk specifiek punt(en) zijn je bij gebleven in deze workshop?</p>	